

кримінальній відповідальності якщо їх адресатом виступатимуть особи зазначені лише у п. 1 ч. 1 ст. 3 КПК України. Як тоді бути, якщо особа при вчиненні даного злочину спрямовує свої погрози чи реалізовує їх відносно осіб, які за чинним КПК України не відносяться до близьких родичів потерпілого, але є йому небайдужими?

До таких осіб можна віднести, зокрема, двоюрідних братів та сестер, рідних тітку чи дядька, племінниць, племінників тощо.

З цього випливає, що існуючу прогалину в законодавстві варто виправити шляхом узгодження позиції цивільного, кримінального та кримінального процесуального законодавства, а саме: а) розширити поняття у п.1 ч.1 ст. 3 КПК України близьких родичів, та членів сім'ї, або б) внести відповідні зміни до ст. 189 КК України, що буде більш дієвим.

Ще одним актуальним аспектом щодо кваліфікації складу злочину, передбаченого ст. 189 КК України – відсутність такого способу вчинення даного злочину як застосування фізичного насильства, що не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого. Так, ч. 1 ст. 189 окремим способом вчинення вимагання визначає, зокрема, погрозу такого насильства. Реалізація ж насильницьких погроз знаходить своє відображення вже у ч. 3 вищезазначеної норми, але у вигляді насильства що є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого. До нього відноситься насильство, починаючи від легкого тілесного ушкодження з короткочасним розладом здоров'я.

А тому, коли при вимаганні, як спосіб примусу реалізувати свій злочинний намір, зловмисник заподіює потерпілому удар, побої чи легке тілесне ушкодження без короткочасного розладу здоров'я, ми бачимо, що через прогалину в законодавстві, буде проблематичним кваліфікувати його дії за ст. 189 КК України. Дана проблема, на наш погляд також потребує невідкладного законодавчого врегулювання.

Корольчук В. В.,

провідний науковий співробітник відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ
ПОЛІТИКИ ЗАХИСТУ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
ТА ПІДВИЩЕННЯ ЇЇ СТІЙКОСТІ**

Питання вдосконалення державної політики захисту критичної інфраструктури та підвищення її стійкості розглядається як на внутрішньодержавному, так і міждержавному рівнях. Воно є предметом обговорення державних і громадських організацій, наукових установ.

Основним напрямом вирішення проблем, що виникають у відповідній сфері, є розробка систем підтримки прийняття рішень у сфері критичної інфраструктури. Разом з тим різноплановий характер цих процесів потребує і нормативно-правового врегулювання питань державного управління відповідними процесами.

Одним із кроків у цьому напрямі є розробка проекту Закону України «Про засади державної політики у сфері захисту об'єктів критичної інфраструктури».

Відповідний Закон має визначити правові, організаційні та інші засади формування і реалізації державної політики у сфері захисту об'єктів критичної інфраструктури України, основні принципи та методи державного регулювання у зазначеній сфері, порядок взаємодії суб'єктів критичної інфраструктури з органами державної влади, повноваження органів державної влади України, а також права, обов'язки та відповідальність суб'єктів критичної інфраструктури України.

На законодавчому рівні повинно бути визначено мету та завдання державної політики у сфері захисту об'єктів критичної інфраструктури України, так:

1. Метою державної політики у сфері захисту об'єктів критичної інфраструктури України є безперервне та стає функціонування об'єктів критичної інфраструктури України, уникнення інцидентів на них, прогнозування та запобігання кризових ситуацій, які створюють інциденти на об'єктах критичної інфраструктури України, а також підвищення рівня захисту, удосконалення заходів безпеки та стійкості цих об'єктів щодо усього спектру існуючих загроз і ризиків.

2. До завдань державної політики у сфері захисту об'єктів критичної інфраструктури України належать наступні:

– забезпечення безпеки на об'єктах критичної інфраструктури України;

– попередження кризових ситуацій;

– створення та організація системи державного управління об'єктами критичної інфраструктури України шляхом визначення центральних органів виконавчої влади, які здійснюють заходи з забезпечення безпеки на об'єктах критичної інфраструктури України, а також контрольних органів, які здійснюють контроль за додержанням законодавства у цій сфері;

– створення та підтримка функціонування Національного центру з управління в кризових ситуаціях та захисту критичної інфраструктури при Кабінеті Міністрів України як центрального органу виконавчої влади, який спрямовує та координує діяльність всіх центральних органів виконавчої влади, які вживають передбачені законодавством України заходи із забезпечення безпеки на об'єктах критичної інфраструктури України;

– створення та забезпечення функціонування державної системи виявлення, запобігання та ліквідації наслідків інцидентів на об'єктах критичної інфраструктури України;

- чітке визначення компетенції між органами державної влади під час формування та реалізації державної політики у сфері захисту об'єктів критичної інфраструктури та уникнення дублювання між ними завдань і функцій;

- розробка нормативно-правової бази з питань правового регулювання безпеки на об'єктах;

- розробка та реалізація державних цільових програм забезпечення безпеки на об'єктах критичної інфраструктури України;

- встановлення обов'язкових вимог із забезпечення безпеки об'єктів критичної інфраструктури, їхньої технічної захищеності, в тому числі під час створення, введення в експлуатацію, модернізації (на всіх етапах життєвого циклу);

- аналіз чинників і загроз, які впливають на стійкість критичної інфраструктури, формування культури управління ризиками, яка має складати основу політики у сфері захисту об'єктів критичної інфраструктури, оцінку стану захищеності таких об'єктів;

- встановлення науково-обґрунтованих підходів аналізу результативності державної політики у сфері захисту об'єктів критичної інфраструктури;

- формування державно-приватного партнерства у сфері захисту об'єктів критичної інфраструктури України;

- активне міжнародне співробітництво щодо захисту об'єктів критичної інфраструктури.

Також мають бути визначені принципи державної політики у сфері захисту об'єктів критичної інфраструктури України. Так, принципами державної політики у сфері захисту об'єктів критичної інфраструктури України є наступні:

- верховенство права;

- дотримання балансу інтересів людини, суспільства та держави;

- взаємна відповідальність людини та держави у галузі забезпечення безпеки на об'єктах критичної інфраструктури України;

- безперервність і комплексність забезпечення безпеки об'єктів критичної інфраструктури України;

- пріоритет попередження інцидентів на об'єктах критичної інфраструктури України;

- координованість у плануванні безпеки об'єктів критичної інфраструктури України між центральними органами виконавчої влади, власниками об'єктів критичної інфраструктури;

- єдність методологічних засад захисту критичної інфраструктури, у т.ч. єдність методології ідентифікації об'єктів критичної інфраструктури (визначення переліку);

- урахування необхідності забезпечення захищеності критичної інфраструктури при плануванні, визначенні пріоритетів та оцінці соціально-

економічного розвитку країни, ураховуючи загрози національній безпеці України;

- функціонування єдиного центру оцінки стану захищеності критичної інфраструктури;

- прогнозування загроз та оцінки ризиків для об'єктів критичної інфраструктури;

- негайне реагування на загрози об'єктам критичної інфраструктури України та ліквідація наслідків інцидентів;

- декларування безпеки власником об'єкта критичної інфраструктури, паспортизація об'єктів критичної інфраструктури;

- партнерський розподіл і чітке розмежування відповідальності за забезпечення захищеності, безпеки та стійкості критичної інфраструктури між власником і державою;

- створення податкових стимулів для інвестування у безпеку критичної інфраструктури;

- створення спрощених правових та управлінських умов для забезпечення конкурентоспроможності бізнесу, що робить належні інвестиції в безпеку об'єктів критичної інфраструктури;

- залучення громадськості та експертного співтовариства, використання консультативних (дорадчих) рад при визначенні вимог до захищеності, безпеки та стійкості критичної інфраструктури.

При вирішенні питань удосконалення державної політики захисту критичної інфраструктури необхідно враховувати те, що відповідно до статті 85 Конституції України Верховна Рада України як єдиний законодавчий орган влади України повинна визначати засади державної політики у сфері захисту об'єктів критичної інфраструктури України.

Кузнецов В. В.,

професор кафедри організації державної охоронної діяльності та безпеки Інституту Управління державної охорони України Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор юридичних наук, професор

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ: НОВІ ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Наявність як легального обігу вогнепальної зброї (за інформацією МВС України, громадяни легально володіють вогнепальною зброєю у загальній кількості близько 1,3 млн одиниць), так і тіньового ринку зброї (на думку окремих експертів він становить приблизно 4,5 млн одиниць, зокрема внаслідок війни на сході України із зони бойових дій на підконтрольну